

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului
APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " pe $\frac{1}{2}$ de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 fr.
" " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea
„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Administrațiunea Tipografiei și Librăriei die-
cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Contribuțiuni la istoria școalelor bănățene

Viața sufletească a popoarelor din patrie suferise mult în urma zilelor de bejenie, în urma războaielor năstrujnice, în care vremea cu duhul ei hrăpăreț învăluisese pe Maria Terezia. Silințele de cultură ale limbilor să zădărnicească, altarele, la care să pregătea sfânta taină a luminării minții școalele să pustiră.

Nevoile care năpădiseră țara erau multe și primejdioase. Ele cereau locuire grabnică. Înțeleapta și buna împărăteasă se pogora adesea cu gândul în mijlocul neamurilor supuse și ascultătoare; pretindea cu insistență dela sfoțnicii săi destăinuirea tuturor ranelor spre a le tămădui cu ajutorul celor mai luminați bărbați din țările sale.

Mai rău se cutremură când auzi de întunecul, în care păturile cele mai groase și mai credincioase ale sămînțiilor sânt orândite să trăiască. Din Bănat, dela poporul cel mai adict al „Ilirilor” și dela Nemții greoi la minte, străbăteau țipetele de durere până înpreajma tronului. Aici nu era nici o școală în bună rânduială, nici o îngrijire de suflet, ba chiar nici de trup. Avutul, tot aurul grânelor pleca în luminosul și fermecătorul oraș al crăieșei, mai ales dela 1759 începând. În anul acesta Maria Terezia, fiind în mare lipsă de bani, zălogi Bănatul unei bănci din Viena pentru suma de 10 milioane florini; iar banca aceasta exploata pământul și locuitorii fără milă și fără cruțare.

Cei dintâi cari au simțit grija și dragostea de mamă a împărătesei au fost Nemții. Doar ei erau mai aproape de ea atât prin sânge cât și prin credință. Românii, deși o parte din ei au dat strămoșului Mariei până și legea, pentru că să capete puțină dreptate și puțină omenie dela împărat* pe care îl așteptaseră ca pe tri-

misul dumnezeesc, ca pe Voivodul răsplătirii, — au rămas și pe mai departe legați de aceeaș muncă grea și nerăsplătită, orbecând în nămeții de beznă ai veacurilor trecute. Nemții catolici însă se bucurau de tot sprijinul material și moral al curții, dela care soseau zilnic îndemnuri de îmbărbătare și vorbe de alinare a durerilor. Curtea știa bine că ei sânt mai puțini și mai neputincioși și ușor pot fi biruiți de celelalte neamuri cu alte credințe, dacă se vor lupta cu arme egale; lor le trebuie deci altfel de arme, care să le asigure biruința și stăpânirea asupra conlocuitorilor. Iar biruința deplină să poate câștiga numai prin lumină, prin cultură; lumina străbato mai adânc prin carte, prin școală, iar bunătatea școlii atărnă dela înțelepciunea și însuflețirea dascălului. Conștie de adevărurile acestea, curtea îndeamnă, ba poruncește chiar, ca în fiecare parohie catolică să să ridice școale și să să aplice dascăli alesi. Pentru susținerea școalelor le pune în vedere ajutoare din vistișeria împărătească.*

La anul 1769 Maria Terezia răscumpără Bănatul și administrația regnicolară din Timișoara primește drepturi mai largi, dar totodată și mai multe îndatoriri. Terminii în care împărăteasa comunică administrației datoria cea mai înaltă și mai stântă, anume grija de creșterea bună și înțeleaptă a catolicilor vădesc multă energie și hotărâre. În Timișoara să să înființeze o școală normală, pilduită după cele din Viena; în fruntea ei să să pună un comitet care va avea datoria de a se îngriji de puteri didactice și de manuale folositoare, potrivite cu nevoile timpului.

Comitetul să injgheabă, dar nu dupăcum s'ar fi căzut din bărbați de școală, ci din oameni

* Iorga: Două conferințe etc. p. 21.

* Vezi Szentkláray Jenő: Száz év Dél-Magyarország újabb történetéből. Temesvár. I. 227.

politici și 2 clerici. Prima ședință să țină în 14 Ianuarie 1775; grija care stăpânește sufletele membrilor din comitet este crearea unui fond pentru susținerea școlii. Sfatul, de-a înființa un fond școlar, veni fără îndoială dela curte. Comitetul școlar vedea clar situația, care era foarte grea, deoarece sărăcia îmbrăcase întreg ținutul în haina ei zdrențuită. Nicăiri prisos, decum belșug! Boerime, dela care poți aștepta ajutor mai cu temei? ca în palmă, prelați bogăți? ia de unde nu's; iar orduri și mănăstiri cu domenii întinse, nici pomenire. Tot bunul, toată seva pământurilor grase pleca și acuma încă cătră apus spre satisfacerea luxului bogat dela curte și nevoile guvernului »zgârcit«. Deci izvoarele, din care s'ar putea strânge ceva pe sama școlii năpustite și a dascălului nemilostiv, sânt puține și neinsămnate. Cu toate acestea ei nu desnădăduesc, ci își îndreaptă gândul cătră cei mici, cătră cei blăstămați de soarte, cătră cei cu năravuri rele și neîmpodobite, cari știu, sânt învățați să jertfească chiar și viața.

În linia întâia să impune preoților o dare anuală de 2 fiorini, care să incurgă regulat pe sama fondului (o asemenea dispoziție aflăm cu ceva mai târziu și în principatele române). Tot preoții, de sigur cei catolici, să-și aducă aminte la capătul vieții de nevoile școlii, testând fiecare o părticică din avutul său, fondului școlar. Mai departe, ceva curios pe vremile acelea, fiecare individ, care cercetează vre-o petrecere să solvească 10 cruceri (marca culturală!); după fiecare reprezentare teatrală ori de circ să să ridice o sumă oarecare pe sama fondului, chiar și după beuturi spirituoase hotărâsc, să să solvească ceva spre înmulțirea capitalului. Vitele aflate fără stăpân (das sich verlaufende Vieh) să să vândă și jumătate să incurgă la fond.

Toate hotărârile acestea, comitetul le „așterne înaltului guvern“, care le aproabă fără modificare. Și tabelele de venit ne spun că deja în anul 1776 s'a încassat numai după balurile mascate frumoasa sumă de 983 fiorini și 45 cr. Le amintese acestea ca să ne slujască de îndemn în năzuințele noastre pentru susținerea școlii.

Școala să deschide cu dascăli, cari și-au făcut pregătirile delipsă la școlile de model din Viena; și a fost o binefacere și pentru noi, căci școala aceasta din Timișoara cu dascălii ei învățați eserciază o influență puternică asupra dezvoltării școlilor românești care încep mai în urmă a primi ființă.

În provincie să ridică școli chiar și în comune unde majoritatea o formează populația română (Sasca, Oravița, Moldova etc.) după

chipul celei din centru, iar învățătorii și ceice voiau să devină învățători erau nevoiți să urmeze 6 săptămâni cursurile din Timișoara.*

(Urmează).

Creștinismul și învățării în veacul al XIX

(Continuare).

Bredin își face datoria, caută să entuziazmeze pe prieten de sentimentele sale: „Ce au devenit sentimentele sublime ce umpleau sufletul lui? (notează Bredin în jurnalul său la 22 Noevre, 8 Decemvre, 15 Decemvre 1805). El nu vede alta decât glorie!... Sper însă că în conversațiile noastre îmi va împărtași unele din acele înalte adevăruri ce le-a pronunțat așa de eloquent. Dar mă tem că nu va face-o, deoarece grijește totdeauna de știință, de renume! Altădată îl interesa civilizația încât ea perfecționează pe om supt raportul monal. Acum el vede într'ansa numai dezvoltarea puterilor și facultăților; un mijloc de a înainta științele, libertatea civilă, independența națiunilor; acestea sânt ideile lui favorite, el caută adevărul în aparențe. Nu este însă adevăr decât cel vecinic, neschimbat, Dumnezeu“.

După reîntoarcerea în Paris criza continuă, să accentuă. Dar, har Domnului, rămâne numai criză și nu ajunge la necredință. Ea să află în epistolele lui, din 1806 cătră Bredin, cui scrie el: „O Dumnezeule! unde mă povățuești pe căile așa depărtate de ființa care voesc să o ajung? Îmi vorbești de nemurirea sufletului, nicicând îndoala mea n'a ajuns până aici!... Ce voi fi în momentul acela înfricoșat (la moarte), când corpul meu rămâne departe de mine; în ce existență voi trece?... Nicicând n'am fost mai nemulțămît de mine, iad o în sufletul meu și nimene nu poate ghici ce să petrece într'ansul nici îi poate aduce și cea mai mică mângăere; ceice cred că mă iubesc, numai mă sfășie“.

Vedem cu câtă durere se analizează pe sine însuș! Sentimentele religioase de mai nainte, încâtva exaltate, vedem că să stinseseră aproape cu totul. Îl umple un fel de nesigurantă. El suferă, căci vede că nu știe nimic și metafizica lumii întregi nu-i poate da un răspuns potrivit. Câteodată revin ideile de mai nainte, dar curând dispar.

Nu peste mult însă să produce o schimbare. Ampère vrea să se însoare a doua oară. Prietenii îl încurajează și așa să face căsătoria în anul 1807. Dar, nenorocirea lui, a doua soție era femeie cochetă, care nu suferea ca bărbatul ei să aibă părerile proprii, îl tratează de nebun, în urmă îl părăsește. O epistolă cătră Bredin ne arată nenorocirea lui Ampère (scrisă 7 Iulie 1808): „Prietene! După momentele ce am petrecut pot suferi orce. Cum de n-am murit când

* Toate datele sunt luate din Dr. Fináczy Ernő „A magyarországi közoktatás története Mária Terézia korában II.“

am auzit să plec de acasă dela aceea care existența ei ș-a legat-o de a mea? Nu trebuie să las a mai auzi odată aceste cuvinte ca s'o părăsesc; aceste cuvinte au fost cele din urmă ale ei". După separarea faptică domiciliară a urmat și cea judiciară.

Câțiva ani Ampère era frânt de inimă. Moartea mamei lui (1809) adăoga și mai mult durerea. El scrie: „A plăcut lui Dumnezeu să mă lovească încă odată. Pe inima mea e o greutate ce o sfarmă". El revede pe Bredin, care scrie în jurnalul său (April 1811) că ei se roagă împreună; dar mărirea ce dorise el așa de mult iarăș îl abate; e inspector general al Universității, e ales membru în Academia de științe (1814). Și totuș cât gol să află în lăuntrul lui!

Bredin observă că ceice nu-l cunosc vor crede că Ampère e foarte fericit după alegere, dar ei se înșală. El dorise aceasta mult și totuș după ce i-s'a împlinit dorința este într'ansul disproporție cu supărarea ce simțeste în sine. Mai scrie acesta că Ampère i-ar fi zis odată: „Pot dori orice ar putea face fericit pe cineva și totuș îmi va lipsi toate, fericirea cum o au alții".

Să apropie ceasul mântuirii. Evenimentele din 1814, 1815 îl zdruncină. După Waterloo el părăsește Parisul¹ nevrând să vadă invaziunea lui prin dușmani; el merge pe câteva luni la Lyon și aci regăsește credința și pace în exercițiile creștine — hotar între trecut și prezent (cum scrie însuș la 18 Octomvre 1817). La 29 Martie 1818 scrie el: „Dece m'am lăsat să fiu preocupat de atâtea lucruri dășarte și să neglijez lucrurile cerului? După părerea lumii eu acum aș fi fericit, căci am ajuns la acel renume, la care poftesc mulți oameni. Bine! iubite Bredin! Dumnezeu a voit să-mi arate că totul e desărtăciune, pe El să-l iubim și Lui să slujim!".

În această slujbă a lui Dumnezeu, în evlavie află el echilibrul perfect al facultăților lui mișunate. Geniul lui să avântă acum, cei douăzeci de ani ce-i mai are să viețuească, în urma marilor descoperiri ce face, să numără între cei mai rodnici ani ai istoriei generale a științelor.

Întreaga lui viață a fost apostol. O incoincidentă atingătoare e că cel dintâi convertit în această perioadă din urmă a vieții lui e însuș Bredin, care trece prin o criză penibilă în cursul anului 1817, iar peatra scandelei pentru acest din urmă era biserica, noțiunea bisericii, ierarhia bisericească. Ampère apăra cu multă căldură înaintea prietenului său frumșeta acestei instituțiuni, care singură ne poate asigura împlinirea graduală a promisiunilor lui Dumnezeu (1. Martie 1817), care „permite ca toate dorințele credincioșilor să să înalțe deodată într'un mănunchiu la treptele

tronului Părintelui ceresc" (în Paresimi 1817), care „e condusă de duhul lui Isus Cristos, pelângă tot răul ce să pricinuește în sânul ei de libertatea decăzută a omului" (18 Oct. 1817).

Ampère iubea foarte mult junimea și totdeauna o apăra. El o face să se f-rească de tradiționalism și fideism, de acei noi învățători ai catolicizmului cari afirmau, că rațiunea e absolut impotentă fiind mărginită și deci trebuie respinsă. Ampère nu vedea ip filozofie o dușmană, ci ajutătoare religiei. Îndoeala peste tot nu o putea suferi; el nu se mulțamea cu ceeace *sămână numai*. El zicea că „îndoeala e cea mai grea stare a inteligenței, deoarece Dumnezeu a voit ca omul să sufere când a rătăcit dela adevăr întocmai cum trebuie să sufere când rătăcește dela datorie". A se îndoi este a fi în desacord cu adevărul obiectiv. „Ce este probabil ori îndoelnic, pentru noi fiind mărginite, e adevăr ori falz real. Ce este numai probabil pentru o inteligență mărginită, e adevărat ori falz. De aci urmează că pânăce ne îndoim, sântem siguri că ne înșălăm; căci este greșală totdeauna când judecăm că ceva nu e așa cum judecăm, iar a se îndoi este a judeca".

(Urmează)

Congresul național bisericesc

Ședința a șaptea

ținută Vineri în 9/22 Octomvre. Prezident I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul *Ioan Mețianu*, notar Lazar Triteanu.

Să verifice procesul verbal al ședinții de Joi.

I. P. S. Sa Mitropolitul comunică că Sâmbătă în 10 Octomvre să va ținea parastas pentru odihna sufletului mitropolitului Miron și invită congresul să ia parte la acest act.

Deputatul Dr. Traian Puticiu propune că cartea intitulată „Sentinela" a preotului militar din Timișoara să fie transpusă sinodului episcopesc spre competență de judecare.

Deputatul Dr. G. Dobrin propune, iar Congresul primește, că Conzistoriul mitropolitan să facă pașii delipsă ca ajutorul de stat de care e lipsită dieceza Caransebeșului de câțiva ani să să lichideze, deoarece e trecut în budgetul statului.

Dr. V. Branisce raportează asupra raportului Conzistoriului mitropolitan ca senat școlar.

Congresul ia la cunoștință raportul și hotărăște a susține mai departe școalele confesionale, a institui inspectori școlari.

În numele comisiei școlare mai referează Vasile Goldiș în cestiunea regulamentului pentru examenele de evaluațiune a învățătorilor dela școalele confesionale române.

Fiind timpul înaintat dezbaterea mai departe asupra acestui regulament să amână pe ședința anunțată pe orele 4 d. a., iar cea de față să încheie la 12¹/₂ ore.

¹. Pe Napoleon nu-l putea suferi; în ochii lui numai adevărul e de dorit și totuș își iubea patria. „Eu sânt ca grăunțul între două petri (scrie el după Waterloo), nimic nu poate exprima durerea ce simțesc, nu mai am putere de viețuit". El nu poate erta lui Napoleon că nu are inimă și scrie lui Bredin: „Ai fost prezentat lui Bonaparte, spune-mi ce gândești tu și ceilalți de această fizionomie?"

Ședința a opta.

S-a ținut Vineri d. a. la orele 4. Președinte I. P. S. Sa mitropolitul *Ioan Meșianu*, notar Lazar Triteanu.

Procesul ședinții dinainte de amiazi să verifice în ședința proxima.

Continuă dezbaterile asupra regulamentului pentru examenul de calificare învățătorescă și să primește cu mici schimbări.

Tot Dl Vasile Goldiș raportează în cestiunea regulamentului pentru organizarea învățământului în școlile populare — care regulament cu mici modificări, să primește în textul prezentat de Conzistoriul mitropolitan.

Comisiunea fundației Gozdu prin raportorul ei N. Ivan propune, iar Congresul să dă absolutiv de delegației care administrează fundația.

Deputatul Nestor Oprean raportează asupra raportului delegației congresuale și propune ca raportul să se ia la cunoștință.

Acelaș raportor propune să fie dus la îndeplinire concluzul congresual cu privire la speșele plătite în procesul de despărțire a Românilor gr. or. din Fabricul-Timișorii.

Arhimandritul Aug. Hamsea raportează în cestiunea aranjării sărbătorilor centenare pentru Șaguna. Să se ia la cunoștință raportul Conzistoriului mitropolitan precum și editarea monografiei vieții și activității lui Șaguna.

Ședința să încheie la orele 7 $\frac{1}{2}$, anunțându-se cea următoare pe Sâmbătă la orele 10 dimineața.

Ședința a noua

Ținută Sâmbătă în 10/23 Octomvre. Președinte I. P. Sa Mitropolitul *Ioan Meșianu*, notar Dr. G. Proca.

Să verifice procesul verbal al ședința de Vineri a. m. iar cel de d. a. să face în ședința proxima.

Intrându-se în ordinea zilei să aleg membri în delegațiunea congresuală pentru despărțirea ierarhică de către Sârbi — rămân cei din trecut.

Arhimandritul A. Hamsea raportează în numele comisiei organizatoare asupra regulamentului pentru procedura judecătorească în cauze disciplinare.

Să primește, cu unele modificări, proiectul prezentat de Conzistoriul mitropolitan.

Raportorul comisiei bisericești Dr. E. R. Roșca raportează asupra regulamentului pentru parohii în mitropolia ortodoxă din Ungaria și Transilvania.

Neterminându-se discuția asupra acestui regulament în această ședință să amână pe ședința de după amiazi, iar cea de față să încheie la orele 12 $\frac{1}{2}$.

Ședința a zecea

ținută la orele 4 d. a. Președinte I. P. S. Sa Mitropolitul *Ioan Meșianu*, notar Dr. G. Proca.

După mai multă discuție, cu unele modificări, să votează regulamentul pentru parohii.

Urmează raportul comisiei școlare cu regulamentul pentru examenul de calificare profesorală la institutele pedagogice din mitropolie.

După discuții mai îndelungate să primește în mod provizor pe 3 ani proiectul de regulament al comisiei școlare.

Deputatul Dr. N. Oncu, în numele comisiei organizatoare, raportează în cestiunea limbii de catebizare în școlile de stat. După un eseu frumos și amănunțit despre starea lucrului raportorul termină cu propunerea: *Congresul să oprească pe preoții bisericii noastre dela predarea religiunii în altă limbă decât numai în românește, iar ceice calcă această opreliște, să fie trași în cercetare disciplinară.*

Propunerea să primește cu unanimitate fără discuție.

Deputatul Cornel Lazar raportează în numele comisiei petiționare asupra unei rugări care să transpune Conzistoriului mitropolitan spre competență rezolvare.

Să votează bugetul cheltuelilor avute cu întrunirea congresului, iar procesele neverificate să verifice Duminică la orele 11 în sala conzistoriului arhidiecezan.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Ioan Meșianu* constată că agendele congresului sânt terminate, mulțamește deputaților pentru înțeleapta rezolvare a cestiunilor supuse aprecierii și împărțind binecuvântarea arhierască declară încheiată sesiunea congresuală.

În numele Congresului mulțamește deputatul Dr. Iosif Gall pentru tactul și înțelepciunea cu care I. P. S. Sa Mitropolitul a condus ședințele congresuale; îi dorește încă mulți ani de viață și sănătate.

Între aclamări zgomotoase I. P. S. Sa părăsește sala de ședințe la orele 7 sara.

† Protopresbiterul Ioan Pinciu

Un Român bun, profesor cu vocațiune, administrator zelos a pierdut biserica noastră prin încetarea din viață a protopresbiterului Ciăcovei, Ioan Pinciu.

Golul ce dânsul îl lasă să va observa curând, căci dat este omului a fi recunoscut în toată mărimea numai după ce nu mai este, numai după ce nu să mai pot vedea unele scăderi ale naturii omenești. Abia după moarte ființa mai înaltă din om să arată în toată măreția, când apoi, cu adâncă venerație ne aducem aminte de lucrările frumoase ale celui ce nu mai este între noi. În astfel de clipe sufletul nostru e zbuciumat de întristare pentru toate neajunsurile, mizeriile din această vale a plângerii, dar ne mângâem cu nădejdea viitorului din cealaltă viață, unde nu este durere, nici scârbă, nici suspinare.

În acest loc de vecinică desfătare s'a dus fostul protopresbiter al Ciăcovei, *Ioan Pinciu*, petrecut de părerea de rău a unui neam care mare trebuință are de oameni devotați cauzelor lui.

Născut în Reșinari la anul 1860. *Ioan Pinciu* studiază teologia în Sibiu, apoi cu stipendiu din dieceza Caransebeșului cercetează universitatea din Lipsca.

La anul 1884 se reîntoarce dela Lipsca și e aplicat de profesor la institutul diecezan din loc unde rămâne până în anul 1892. Profesor escelent, coleg loial a câștigat iubirea tuturor, cari cu sincere regrete l-au însoțit în postul de protopresbiter; mângâierea tuturor a fost însă, că dânsul va ști să se afirme și în noua carieră.

O boală însă, care încolțise chiar când era profesor, îl stingherește de multeori, până ce în urmă îl repune; nobilul lui suflet zboară în curțile cerești, iar țărâna să dă pământului așteptând ziua răsplății pentru cele săvârșite în această viață.

Înmormântarea s'a întâmplat în 14 Octomvre a. c.

A pontificat P. C. Sa părintele protosinghel *Dr. Iosif Traian Badescu*, asistat de protopresbiterii *Andrei Ghidiu*, *Ioan Pepa* și *Traian Oprea*, preotul *Gheorghe Petrescu* — delegat al corpului profesoral dela institutul diecezan — și preoțimea din tract.

La sfârșitul progrebăniei P. C. Sa *Dr. Iosif Tr. Badescu* a ținut un pătrunzător panegiric, în care a scos în relief, că răposatul întreaga lui viață a fost povățuit de cele mai nobile sentimente și principii spre binele și înflorirea bisericii și a neamului românesc.

Odihnească în pace, iar memoria lui nu peară nicicând din mintea și inimile celor ce doresc înaintarea poporului nostru!

Mulțămită publică

(Continuare)

Nr. curent 38. Nr. colectei: 228 Nicolae Basiulescu, econ. Valeabolvășnița 10 f. Petru Mustacilă, econ. 10 f. Pau Dumilescu, econ. 4 f. Pavel Blidariu, econ. 10 f. Peica Terfaloagă econ. 10 f. Nr. curent 39. Nr. colectei 171. Oficiul parohial Ciclova-montană: Biserica gr. ort. rom. din Ciclova-montană 100 c. Vasilie Murgu, preot 10 c. Sara Murgu, preoteasă 3 c. Teofania Popovici 3 c. Mihai Muntean, ocnar 1 c. Vasilie Oravișan 1 c. Petru Panescu, lucrător 1 c. Ion Panescu, argăsitor 1 c. Vasilie Oravișan, lucrător 1 c. Dumitru Pruneș, ocnar 1 c. Sofia Velcelean 1 c. Alexandru Velcelean 1 c. Constantin Bernaz, neguțator 1 c. Mateiu Bernaz, măsar 1 c. Ion Pruneș, faur 1 c. Costa Panescu, ocnar 1 c. Constantin Butea, ocnar 1 c. Grigorie Isac, ocnar 1 c. Ion Izvernicean 1 c. Vasilie Florea, căraș 1 c. Nr. curent 39. Nr. colectei 171. Elena Izvernicean, Ciclovamont. 1 c. Maria Perian 1 c. Constantin Buzariu 1 c. Vasilie Pruneș, jude com. 2 c. Ion Baulescu, vice jude 1 c. Gheorghe Sperlea, lucrător 1 c. Mihai Châlnicean, ocnar 1 c. Nr. curent 39. Nr. colectei 171. Ion Butea, lucrător, Ciclova-mont. 1 c. Vasilie Oravișan, practicant 1 c. Costa Tudor, ocnar 1 c. Constantin Jian, ocnar 1 c. Ilie Magariu, faur 1 c. Maria Perian, neguțator 1 c. Nicolae Ranoiu, ospătar 1 c. Nicolae Crețu, ocnar 1 c. Gavril Löbl, not. com. 2 c. Nicolae și Ana Velcelean, ocnar 80 f. Parascheva Pruneș 50 f. Sara Velcelean 40 f. Nr. curent 41. Nr. colectei 148. Remus Perian, presbiter Mircovăț 2 c. Nr. curent 42. Nr. colectei 405. Teodor Baiant, preot Românești 2 c. Somogyi Géza 2 c. Biserica gr. ort. rom. 2 c. Ioan Gander, învățator 1 c. Alexandru Traia 1 c. Dumitru Roșu 1 c. Iosif Sofiescu 60 f. Ianăș Popescu 1 c. George Trava 40 f. Nr. curent 43. Nr. colectei 256. Biserica gr. ort. rom. din Peștere 10 c. Nr. curent 44. 456. Aghent. principală „Transilvania“ Arad 25 c. Iuliu Herbay, secretar la „Transilvania“ Arad 10 c. Ion Simu, contabil la „Transilvania“ 2 c. Ion Micleu, funcționar la „Transilvania“ 1 c. Emilia Oprin, funcționară la Transilvania 2 c. Valeriu Antalescu, funcționar la „Transilvania“ 1 c. Nicolae Luțai, funcționar la „Transilvania“ 1 c. Nr. curent 45. Nr. colectei 343. Oficiul parohial Obad: Biserica gr.

ort. rom. 2 c. Paul Ianțu, preot 1 c. Stefan Voiu, învățator 40 f. Nicolae Șoșdean, inv. penz. 20 f. Dănilă Ciurariu 10 f. Nica Ciurariu 10 f. George Ionășal 10 f. Nr. curent 45. Nr. colectei 343. Șoșdean Achim, Obad 10 f. Stoia Lața 10 f. Petru Ieneșal 40 f. Vasa Ieneșal 10 f. Nedesf. Șoșdian 10 f. Nr. curent 46. Nr. colectei 311. Oficiul parohial Cerna: Alexandru Ioanovicu, paroh 2 c. Iuliu Putcovera, învățator 1 c. George Jerj, jude com. 3 c. Dela sft. bis. prin episcopul P. Baia 4 c. Nr. curent 47. Nr. colectei 394. Biserica gr. ort. rom. din Fărășești 4 c. Nicolae Gherga, preot 2 f. Nr. curent 48. Nr. colectei 102. Biserica gr. ort. română Gattaia 25 c. Georgiu Gașpar, preot 20 c. Petru Gălăzan, econom 2 c. Ilia Ghilăzan, econ. 2 c. Ioan Olariu, econ. 1 c. Nicolae Sușman, econ 1 c. Nr. curent 49. Nr. colectei 228. Oficiul parohial Valeabolvășnița 6 c. Nr. curent 50. Nr. colectei 218. Oficiul parohial Petnic: Ioan Chendi, preot 2 c. Biserica gr. ort. rom. 5 c. Nr. curent 51. Nr. colectei 167. Oficiul parohial Broșteni: Biserica gr. ort. rom. 10 c. Petru Alexiu, preot 2 c. Aureliu Popovicu, inv. 1 c. Martin Bogh, inv. penz. 1 c. Filip Albu agronom 2 c. Iacob Laia, agronom 2 c. Sofronie Popa agronom 20 f. Marian Drinca, agr. 20 f. Simeon Jdic, agr. 20 f. Ecaterina Rusmir 40 f. Ana Jdic 20 f. Ruja Balea 20 f. Simzia Cioc 20 f. Nicolae Urdei 30 f. Nr. curent 51. Nr. colectei 167. George Berzava, agr. Broșteni 40 f. George Berlogea, agr. 20 f. Iacob Cherla, agr. 40 f. Vichentie Cioc, agr. 40 f. Floarea Bândia, 10 f. Iovan Surlașiu, agr. 1 c. Dimitrie Doga, agr. 10 f. Ilie Ciulu, agr. 20 f. Vasilie Băgherea, agr. 20 f. Grigorie Balea, agr. 20 f. Maria Berzova, agronomă 20 f. Ruja Olariu, agr. 20 f. Eva Olariu, agr. 20 f. Țau Balea, agr. 30 f. Achim Resovan, agr. 20 f. Elena Rusmir, agr. 20 f. Nicolae Rusmir, agr. 20 f. Elena Rusmir, agr. 20 f. Adam Popa, agr. 20 f. George Cioc, agr. 20 f. Pavel Popa 20, Maria Berlogia, agr. 60 f. Maria Bura, agr. 20 f. Nicolae Gaitoane, agr. 20 f. Ana Ciulu, agr. 20 f. Floarea Bândia, agr. 40 f. Elena Bândia, agr. 40 f. Paraschiva Mioscu, agr. 20 f. Cata Olariu, agr. 20 f. Eva Buro, agr. 20 f. Ilie Ciorei, agr. 1 c. Pavel Berzova, agr. 20 f. Simeon Alexiu, agr. 1 c. Traian Alexiu, agr. 1 c. Anghelina Alexiu, agr. 1 c. Nedesf. Alexiu, agr. 2 c. Marian Sandor, agr. 1 c. Nr. curent 51. Nr. colectei 167. 4 jurați comunali Broșteni 2 c. Bonlogya György 20 f. Nr. curent 52. Nr. colectei 194. Oficiul parohial Cornea: Ioan și Sofia Lalescu, agr. 1 c. Teodor Fabala și casnicii 1 c. Ilie Dragonescu, agr. 30 f. Ilie Miulescu, agr. 20 f. Ilie Sadovan, agr. 1 c. Samuilă Șandru, agr. 20 f. Adam Herăc, agr. 10 f. Nicolae Goanța, preot 2 c. Biserica gr. ort. rom. 6 c. Parascheva Nemeș 2 c. Meilă Sadovean și soția 1 c. Ianțu Vella 1 c. Nicolae Sabailă 20 f. Ignatie Velean 20 f. Ilie Brindea 1 c. Nr. curent 53. Nr. colectei 160. Vasilie Iorga, preot Slatina 5 c. Simeon Vișan, comer. 5 c. Biserica gr. ort. rom. 10 c. Nr. curent 54. Nr. colectei 380. Oficiul parohial Batești: Biserica gr. ort. rom. 10 c. Romul Radulovici, preot 4 c. Nicolae Popovici, inv. 2 c. Arsenie Costa, econ. 1 c. Vasilie Covaciu, econ. 1 c. Sifage Cartean, econ. 1 c. Petru Cernescu, econ. 1 c. Toma Cernescu, econ. 40 f. Petru Pascu, econ. 60 f. Vasilie Ionuționi econ. 40 f. Mon și Maria, econ. 1 c. Vasilie Ardelean, econ. 40 f. Petru Vecia, econ. 40 f. Ion Muntan, econ. 40 f. Elena Covaci, econ. 40 f.

(Urmează).

Știri

Comitetul bisericesc din Viena dă și anul acesta școlar ajutor pentru prânzul a 5 membri ai societății academice „România Jună“ din Viena.

Demisiune. Dl *Titu Mateorescu*, unul din puternicii îndrumători ai literaturii române moderne, distins profesor și critic, a cerut să fie trecut la pensie.

Promovare. Dl *Alex. de Mocsonyi*, fiul regretatului Eugen de Mocsonyi, a fost promovat doctor în științele politice; acum e numit practicant lângă guvernatorul din Fiume.

Cununie. Dșoara Emilia Musta, fca părintelui Iuliu Musta din Glimboca, își va sărba cununia Joi în 12/25 Noemvre a. c. cu Dl Antoniu Lazar din Oravișta-Română. Felicitări!

Alegere de preot. Bogșa română, frunțașă comună a avut în 25 Oct. a. c. o zi de bucurie și de sărbătoare. S'a ținut alegerea de preot pentru a 3-a parohie rămasă vacantă prin trecerea la cele eterne a preotului Ioan Popoviciu. Deși Venerabilul Conzistoriu dispuse a să scrie concurs pentru parohia rămasă vacantă, totuși comitetul par. cât și ceilalți credincioși ai comunei au înaintat o rugare către Venerabilul Conzistoriu, pentru a să amâna scrierea concursului până ce va termina cu studiile fiul repositului preot Ioan Popoviciu, care atunci se afla în Cernăuț înscris la facultatea teol., — vrând prin aceasta ca măcar în parte să se arate recunoscători și să răsplătească munca de mai bine de 30 ani ce a depus-o tatăl nou alesului pentru fericirea poporului său din comună. Alegerea a fost condusă cu tact și înțelepciune de adm. protopresbiteral M. On. D. Petru Ieremia, și a decurs în perfectă ordine și conglăuire cu legea. Felicitiez deci credincioșii din Bocșa-română pentru buna achizițiune ce și-au făcut prin alegerea a easta, dar îl felicitiez și pe nou alesul preot Nicolae Popoviciu, care pe lângă alte aptitudini frumoase și cvalificațiunea ce-o are și-a câștigat acum în Bocșa-română un teren larg de activitate atât în biserică cât și afară de biserică. Să fie într'un ceas bun! Un credincios.

Comemorarea lui Eminescu s'a săvârșit din partea tinerimii universitare din Cluj și jur aranjând „Serată literară“ Joi în 29 Octomvire a. c. Un bogat program este prinosul ce să aduce acestui luceafăr al literaturii române.

Tolstoi și alcoolul. Un deputat, Celișev, a întrebat pe marele scriitor rusesc, ce părere are despre alcool, iar acesta i-a răspuns, că pe toate sticlele cu răchie să să pună cuvintele: „Rachiul e otravă și e stricacios pentru corp și suflet. De aceea e păcat să bei rachiul sau să îndemni pe alții să-l bea păcat și mai mare este a produce otrava aceasta și a o pune în vânzare“.

Și mai rău. A se întâlnește cu B care se ținea foarte învățat și care necontentit zicea că nu este Dumnezeu; dar nici nu e trebuință de el, căci știința face toate. A cam glumeț îi răspunde: Ai dreptate. Uite, zilele trecute am văzut o mașină la un capăt era legat un mănunchi de fân iar la celalalt o găleată de lapte. Vezi, zise învățatul de mai nainte, nu ți-am spus! Da, răspunde A. însă ai uitat că știința Dtalce nu are nimic a face aici. Mașina de care îți vorbesc să cheamă: vacă!

Lăsământ medicului și lăsământul medicului. * O matronă bogată nu mai puțin decât de 90 de ani simțind că i-să apropie sfârșitul, își face testamentul; și aducându-și aminte de serviciile medicului ei, îl pune și pe el între moștenitori testându-i un dulap. Rudeniile firește nu se uitau tocmai bine. După înmormântare a fost chemat medicul, să-și primească dulapul. Când s'a deschis dulapul, s'a aflat plin de sticle cu leacuri și cu prafuri, pe care le prescrisese femeii, dar pe care ea nicicând nu le-a întrebuințat. Matrona pare a fi fost călăuzită în viața ei de lăsământul unui alt medic cu numele Hermann Boërhaave, răposat la 1738 în Leiden. Între lucrările literare a acestuia s'a aflat și o carte mare în folio, foarte bine sigilată cu inscripția: „Unicul și cel mai adânc secret al artei medicale“. Această carte minunată a și ajuns la licitație suma de 10.000 fl. La deschiderea ei cumpărătorul află toate foile curate necrisse, numai pe pagina primă sta scris cu litere mari: „Ține capul rece, corpul deschis și picioarele calde, și atunci poți fluera tuturor medicilor“.

Cronica literară și culturală

Studiul Părintelui C. Morariu „Chestia noastră bisericăască“, publicat în „Foaia Diecezană“, apare și în broșură. Se pot citi în el frumoase și înțelepte sfaturi pentru întărirea morală a neamului nostru. Cartea e închinată, domnului profesor N. Iorga, și se vinde în folosul unei Biblioteci dela sate. Se află de

* Trimisă de preotul N. Jurca din Cires.

vânzare la V. Loichița, profesor în Caransebeș, pentru prețul de 25 fil. + 5 fil. portul postal.

*

În „Lucafărul“ (nr. 21.) se tipărește conferința foarte adevărată și actuală: „Apariții bolnave în societatea noastră“ de I. Agârbiceanu, cetită la adunarea generală a „Asociațiunii“ din Sibiu. Numărul mai are o bucată inedită din al doilea volum din Caleidoscopul lui A. Mirea și o minunată schiță: „Pe lumea cealaltă“ a nuvelistului I. Gorun. Poezii, dări de seamă și cronica, întregesc acest număr împodobit cu reușite ilustrații din comuna Sântiosif.

*

„Viața Românească“ (9) începe cu o lungă nuvelă a dlui Sadoveanu: „Apa morților“; are un drăgălaș cântec al Nataliei Iosif, poezii de Codreanu, I. Minulescu, Eftimiu și tristele însemnări ale unui sinucigaș din „Umbra“ de Sandu-Aldea, iar Agârbiceanu al nostru ne înduioșează mult prin „Angheluș“ al său. Redacția deplânge pierderea lui Gh. din Moldova, arătând partea însemnată ce a avut-o la fondarea și conducerea revistei. Postumele lui Gh. din Moldova, ce se tipăresc în acest număr, le reținem și noi pentru frumseța lor:

Fruzuleană călăpăr,
Face-m'aș floare de măr,
Să m'anine mândra'n păr.

Frunză verde trei smicele,
Face-m'aș șir de mărgele
Drept la gâtul dragei mele.

Frunzuliță busuic,
Face-m'aș brâu cu noroc
Să-mi prind puica de mijloc.
„Face-m'aș“

și

Zănele din valuri
M'au vrăjit cu cântul,
De-am îndrăgit marea
Și-am urât pământul.

Mă lăsați în valuri
Să-mi găsească mormântul:
Legene-mă marea
Legene-mă vântul.
„Pe mare“

*

În numărul 9 din „Convorbiri Literare“ se tipăresc două bucăți literare valoroase: „Grănicerul“ lui M. I. Chirișescu și „Dorul“ așa de frumos și nou al dlui P. Cerna.

v.

*

A apărut „Biblioteca pentru toți“ Nr. 441—442 conținând *Trei Povestiri* de Gustav Flaubert, și anume: *O inimă simplă*, *Legenda sfântului Iulian ospitalierul* și *Irodiada*, traducerea de d. Iftodiu. Prețul 60 bani. Aceste trei povestiri, pline de-un farmec deosebit, ca toate operele atât de cizelate a marelui Flaubert, care

a devenit clasic în Franța și e considerat printre cei mai mari scriitori contemporani. Flaubert e și naturalist și romantic în același timp, și această înfrățire a romantismului și naturalismului apare îndeosebi în povestirile mai sus menționate. Ce poate fi mai romantic și mai fantastic ca *Legenda sfântului Iulian ospitalierul*, iar *Herodias* e o serie de tablouri deostrălucire neînchipuită prin care vedem cum Salomeea prin dansul ei câștigă capul sfântului Ioan. *O inimă simplă* e povestirea înduioșătoare a unei sermane slujnice din provincie, și e, în simplitatea ei de-un naturalism neîntrecut. În toate trei povestirile ni se arată admirabilul artist care este și căruia nu i-se poate imputa decât o perfecțiune prea mare. De vânzare la mai toate librăriile din țară. Catalogul complet al acestei „*Biblioteci pentru toți*” care se sporește în mod regulat cu câte 2 volume noi pe fiecare săptămână, a se cere la *Librăria Editoare Leon Alcalay, la București*.

Concurs

Pentru întregirea definitivă a posturilor de *învățători* la școlile confesionale gr. or. române din **Fărășesci** și **Nemeșesci**, protopresbiteratul Făgetului, să scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană”.

I. Fărășesci

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru scripturistică 10 cor.
3. Pentru conferință 16 cor.
4. Pentru servitorul școlii 16 cor.
5. Lemne pentru foc 64 cor., pe seama învățătorului 32 și pe seama școlii 32 cor.
6. Dela înmormântări unde va fi poftit, cu liturgie, 1 cor., fără liturgie 40 fil.
7. Locuință liberă în edificiul școlii de sub Nr. 17 cu grădină de legumi.
8. Un juger de pământ estravilan.

II. Nemeșesci

1. Salar în bani gata 360 cor.
2. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ 6 cară adusă în curtea școlii sau în bani 12 cor.
3. Dela înmormântări cu liturgie 1 cor., fără liturgie 40 fil. Locuință liberă în edificiul școlii cu grădină de legumi.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socoțele bisericesti și a cultului.

Pentru serviciile prestate înainte de ocuparea vreunui din aceste posturi comunele nu acordă alesului nici un fel de emolument decât cele indicate aici.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi au a-și așterne petițiile instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis la Of. protopresbiteral gr. or. român al tractului Făget.

Comitetul parohial dorește ca concurenții să se prezinte în vre-o Duminică sau sâmbătoare în sf. biserică a respectivei comune spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua de alegere.

Făget în 12 Octombrie 1909.

În conțelegere cu comitetele parohiale **Sebastian Olariu** m. p. protopresbiter tractual. 3—3 [56]

Devenind postul de *învățător* vacant prin abdicarea învățătorului Spasoe Crâsta, care abdicare s'a luat la cunoștință din partea Ven. Con. diecezan dtdo 23 Sept. 1909 Nr. 5959. Sc. să scrie de nou concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala conf. gr. or. română din com. **Gherman** cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele :

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. 3 jughere a) 1600 st. □ pământ arător în preț de 120 cor.

3. Cortel liber cu grădină pentru egumi.
4. Pentru conf. și adunarea generală 20 cor.
5. Scripturistica învățătorescă 10 cor.
6. Dela înmormântări și parastas câte 1 cor.
7. 2 st. □ adică 8 □ m. Lemne pentru învățător, care le aduce comuna, pentru sala de învățământ asemenea îngrijește comuna bis. cu 2 st. □ ad : 8 □ m.

Salarul învățătoresc dela 1 Iulie 1910 să va întregi conform Art. de lege XXVII 1907 la suma de 1000 cor.

Învățătorul ales este îndatorat a purta cantoratul în și afară de bis., a instrua elevii în cântările bis., a purta agendele notariale în comitet și în sinodul parohial fără altă remunerațiune, a face socoțele bis. și cult pentru care va primi o remunerațiune de 20 cor.

Pentru serviciile prestate înainte în alte comune, nu i-să acordă alesului nici un emolument. Toate dările după venitele de mai sus le supoartă învățătorul ales.

Ca recurent să admit cari sânt destoinici cântăreți și harnici pentru conducerea corului.

Alesul învățător după întărirea din partea Ven. Con. diecezan este deobligat a ocupa postul în decurs de 14 zile.

Recurenții au să se prezinte în vre-o Duminică sau sâmbătoare în s. bis. spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântare, cu incuviințarea protopresbiterului tractual.

Doritorii de a ocupa acest post au a trimite recerșele adresate com. parohial din Gherman (Germán) Prea On. Of. protopresbiterul în Vârșeț.

Gherman din ședința com. paroh. ținută în 28 Sept. 1909.

2—3 [57]

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine **Traian Oprea** protopresbiter.

Să scrie concurs, conform grațioasei ordinațiuni a Venerabilului Conzistoriu diecezan dtdo 6/19 Iulie Nr. 3370 Șc. ex 1909, pentru ocuparea postului *învățătoresc* de clasa II. din comuna **Cacova**, protopresbiteratul Oraviței, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele :

1. Salar fundamental 1000 cor.
2. Paușal de cuartir 200 cor.
3. Paușal de scripturistici 20 cor.
4. Paușal de conferință 40 cor.
5. Paușal de cantorat 40 cor.

Pentru prestațiunile făcute în altă comună, alesul învățător nu capătă nici o retribuțiune.

Concurenții, cari doțesc a ocupa acest post, sânt poftiți a-și subșterne recerșele lor instruite cu toate documentele conform statutului organic și a regulamentelor existente prin Prea Onoratul Oficiu protopresbiteral din Oravița adresate comitetului parohial din Cacova.

Dela recurenți să cere să poarte cantoratul în și afară de biserică și pe lângă aceasta contabilitatea de cult și bisericăscă.

Concurenții sânt poftiți să se prezenteze în vre-o Duminică ori sâmbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântarea bisericăscă. 1—3 [59]

Ioan Oprea m. p. președ. com. pbroh.

Valeriu Dabiciu m. p. notar com. paroh.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

În urmarea repaosării fostului preot George Popovici, devenind vacant postul de *preot* în parohia de clasa II în comuna noastră **Vlaicoveș**, să scrie concurs pentru ocuparea acestui post, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană” pe baza incuviințării Venerabilului Conzistoriu diecezan dtdo 13 Iunie 1909 Nr. 3677 ex 1909.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt :

1. Una sesiune parohială de 32 jugere pământ arător, după care alesul preot are a suporta toate sarcinile publice.
2. Un intravilan și estravilan (fără casă parohială). Deci alesul preot are a se îngriji de locuință.
3. Birul și venitul uzitat.

Reflectanții cu calificațiune pentru parohie de clasa a II. a a-și subșterne recerșurile cu documentele prescise adresate Comitetului parohial, Prea Onoratului Domn protopresbiter Traian Oprea în Vârșeț.

Recurenții au a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila incuviințare a Prea Onoratului Domn protopresbiter tractual, însă nicidecum în ziua de alegere.

Vlaicoveș din ședința comitetului parohial ținută la 27 Septembrie 1909. 1—3 [60]

Ioan Ureche

Ioan Matusa

președ. com. par.

not. adhoc.

În conțelegere cu mine: **Traian Oprea**, protopresbiter

Să scrie concurs pentru ocuparea postului de *invățător* la școala confesională gr. or. română din **Cerna**, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană” cu următoarele.

Emolumente :

1. Salar în bani dela sfânta biserică până când va fi școala confesională 400 cor.
2. Salar în bani din pământul școlar tot până când va fi școala de caracter confesional 200 cor.
3. Salar în bani din repartiție 400 cor.
4. Scripturistica 10 cor.
5. Pentru conferință 20 cor.
6. Cortel în natură și grădină.
7. Dela înmormântări unde va fi poștit conform uzului din comună.
8. Cvinevenale conform dispozițiilor cuprinse în § 2 și 3 al art. de lege XXVII din anul 1907 cu începerea dela ocuparea postului.

De încălzirea salei de învățământ să va îngriji comuna bisericească.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești. Preferiți vor fi aceia, cari vor avea 4 clase gimnaziale sau civile și sânt în stare să instru. ze și să conducă cor vocal bisericesc. Pentru servicii prestate în alte comune, comuna bisericească nu acordă nici un emolument. Recurenții au a-și subșterne recursele Prea On. Oficiu protopresbiteral din Buziaș, fiind adresate comitetului parohial din Cerna, apoi a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sft. biserică spre a-și arăta dăstăritatea în cântare, dar nu în ziua de alege.

Cerna din ședința comitetului parohial ținută în 6 Octomvre st. v. 1909.

Alexandru Ioanoviciu m. p.

Toma Sfetcu m. p.

preș. com. par.

not. com. par.

In conșlegere cu protopresbiterul tractual *Ioan Pepa* m. p.

„Minerva“

Compactor **Vasilie Damian**

Caransebeș, în edificiul institutului
teologic-pedagogic.

Primește spre efeptuire tot soiul de legături dela cea mai fină până la cea mai luxoasă; anume **Evangelii** simple și în lux, cartea donatorilor sf. biserici, protocoale, cărți de biblioteci, cutii etc., cu prețuri foarte moderate.

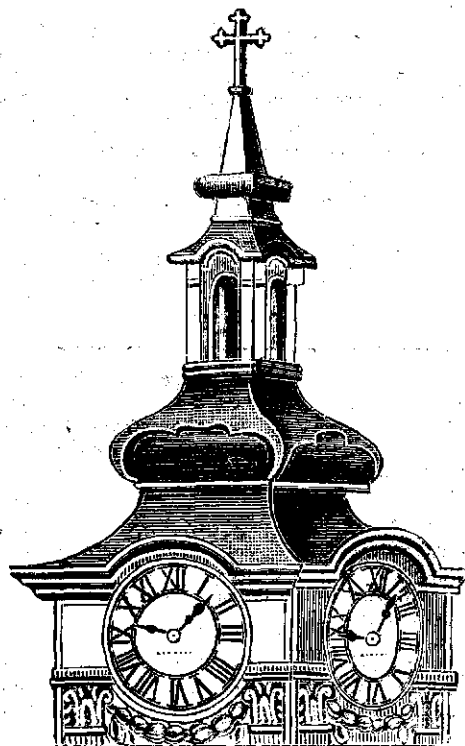
Pentru biblioteci bisericești și poporale fac prețuri foarte reduse.

Cu deosebită stimă

Vasilie Damian

legător de cărți.

6--10 [3]

≡≡≡ OROLOAGE ≡≡≡

pentru turnuri bisericești

în esecutare solidă precum și reparatura acestora prevede sub garanție

Friederic Grochowina

orologier și mehanic

în Caransebeș.

Casa institutului pedag.-teol. diecezan **Telephon 31**

13—26 [1]